

Kedves Évfolyamtársaim!

Babai Laci kérdéseire a következőket tudom válaszolni.

1. Én az lettem, amit az egyetemen tanultam: operációkutató. Ugyanis ezt a szakirányt választottam. Azoknak, akik csak az angolszász egyetemi rendszert ismerik, azt szoktam mondani, hogy bár jogilag nem igaz, de az én egyetemi képzésemet úgy kell elképzelni, hogy van egy BSc-m matematikából és egy MSc-m operációkutatásból. Alapvetően operációkutatónak vallom magam, nem megtagadva kötődésemet a matematikához.
2. Az én tudományos pályafutásom ötödikes általános iskolás koromban kezdődött a Nemzeti Múzeum lépcsőházában. Akkor még az Országos Széchenyi Könyvtár a Nemzeti Múzeum épületében volt. Az épület bal oldalán, középen kellett bemenni. Oda tartottam, hogy történelemről olvassak könyveket. Az első lépcsőfordulóban találtam egy kiírást, hogy a második emeleten is van egy nyilvános könyvtár, a múzeumé. Gondoltam, az még jobb. Beiratkoztam, beiratkozhattam, és közel két évig jártam oda rendszeresen. Nagyon sokat tanultam. A történelem a mai napig érdekkel. Ez a társadalomtudományos érdeklődés nagyon jól illik az operációkutatáshoz. Mindmáig élveztem és élvezem a pályafutásomat.
3. Az első három évből három tanárt emelek ki pozitív előjellel, egyet negatívval. A legjobb előadó Turán Pál volt. Ma is szívesen hallgatnám. Sokat köszönhetek Surányi Jánosnak. Elsőéves korunkban, a második félévben jártam egy speciál előadására, ami a Geometriai számelmélet címet viselte. Ekkor ennek nem lett kutatásban is megnyilvánuló folytatása, mert még nem voltam érett hozzá. Sok év múlva kellett rájönnöm, hogy ez a speci alapvetően meghatározta a matematikai gondolkodásomat. Egyébként általában is sokat köszönhetünk Surányinak. Ő kulcsszerepet játszott a II. Világháború után a Bolyai Társulat és a KOMAL felélesztésében, és a gimnáziumi matematika tagozatok beindítása is az ő nevéhez köthető. A harmadik Czách László, akinek funkcionálanalízis előadásából azonnal könyvet lehetett volna írni. A negatív példa Császár Ákos, aki rám bénítóan hatott, még jegyzetelni is képtelen voltam nála. Hernádi Ági jegyzeteiből készültem a vizsgákra, amiért máig hálás vagyok. A szakirány előadásait általában szerettem. Ott Kovács László Bélától tanultam a legtöbbet, aki a SZTAKI-ban a főnököm lett, és az első három évben még mindig sokat tanultam tőle.
4. Pályafutásom főbb állomásai a következők voltak:
 - a. 1973-1989, MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet (SZTAKI),
 - b. 1989-1993, Bilkent Egyetem, Ankara,
 - c. 1993-2007, ELTE Operációkutatási Tanszék,

- d. 2007-2022, Department of Industrial Engineering, Eastern Mediterranean University,
 - e. 2022- még nem tudom pontosan, hazaköltöztem, de még mindig distinguished professor (magyarul professzor emeritus, ha ez magyarul van) vagyok az EMU-n.
 - f. 1994 és 2006 között sokszor voltam Amerikában a Rutgers Egyetem „Rutgers Center for Operations Research” nevű intézetében, először Prékopánál, majd Peter L. Hammernél.
 - g. Tanítani ötödéves korunkban kezdtem a Geometria Tanszéken. Két csoportnak vezettem gyakorlatot. A SZTAKI-ban is tanítottam, mert mi láttuk el az ELTE Operációkutatási Tanszékének szerepét egészen annak megalakulásáig. Amikor az 1980-as években hivatalosan is megalakult a tanszék, akkor én félállású adjunktus lettem rajta, így én a tanszék alapító tagja vagyok.
5. A SZTAKI akkor egy világszínvonalú hely volt, ahol rengeteget tanultunk. Sejtésem szerint ma is az, bár közben volt egy gyengébb periódusa. Voltak projekt munkáink, nekem főleg a Dunai Vasműben. Ezekből is lehetett tanulni, ha az ember nyitott szemmel járt és nem tévesztette össze a tételt bizonyító matematikát az operációkutatással. A nyolcvanas évek közepére azonban a két legfontosabb ember visszavonult, illetve távozott. Vámos Tibor igazgató nem pályázott újra. Addig ő biztosította a szabadságot nekünk. Prékopa András, a magyar operációkutatás feje, aki nem csupán magában a tudományban, hanem tudományszervezésben is zseniális volt, Amerikába ment. Vámos után Keviczky László lett az igazgató, aki borzalmas volt. Meg is írtam akkor, hogy az intézet vezetését intellektuálisan alkalmatlannak tartom a feladatára. A Vámos-féle szabadság még tartott, nem lett semmi bajom.
 6. De ideje volt távozni. Váratlanul felmerült egy lehetőség a Bilkent Egyetemen, Ankarában. A Bilkent akkor Törökország egyetlen magánegyeteme volt. A tanítási nyelve angol. Az állami egyetemek is az angolt használták akkor. A Bilkent máig nagyon erős egyetem. Ott is sokat tanultam. Tudni kell, hogy a jelenlegi török elnök teljesen ismeretlen volt még. Törökország egy erősen szekularizált, világi ország volt. Én ott kerültem először „industrial engineering” tanszékre. Röviden azt mondanám, hogy az „industrial engineering” az operációkutatás (operations research) szinonimája. Nagyszerű négy évet töltöttünk ott, aminek máig tartó, sokszoros, pozitív hatása van, nem csupán rám, hanem egész családomra. A Bilkenten írtam az első könyvem, ami termelésirányításról szólt.
 7. Amikor a Bilkentről hazajöttem, az ELTÉ-re kerültem. Ez szintén igen aktív időszak volt. Ekkor lettem részben agrárközgazdász. Másrészt közel egy évig a Matematika I. tanszékcsoport vezetője is voltam. Megbízatásom akkor ért véget, amikor a két matematika tanszékcsoportot egyesítették.
 8. Az időszak végére bizonyos dolgok nem tetszettek, ismét váltani akartam. Több helyen próbálkoztam Magyarországon, de valahogy nem kellettem. Volt, ahol nyíltan megmondták az ajánlómnak, hogy túl erős vagyok. Nem baj, sokkal jobban jártam. Régi török kapcsolataimat felhasználva kerültem török Cipruson, Famagusztában az ottani egyetemre. Mind undergraduate, mind graduate hallgatókat tanítottam. Érdekes volt, hogy egy graduate hallgató soha nem azt kérdezte, hogy „Sir, mit tanulhatnék Öntől?”, hanem jött és azt mondta, hogy ezzel és ezzel akarok foglalkozni. Akkor én már tudománytörténetből tudtam, hogy a fiataloknak vannak jó gondolatai. Ezért soha nem álltam ellent, hanem elfogadtam a felajánlott témát. Nagyon gyümölcsöző, máig

tartó együttműködések jöttek így létre. Ez volt eddigi életem legtermékenyebb korszaka. Annyi cikket írtam 60 éves koromig, mint 60 éves korom után. Mivel azonban az egyetemen 67 év a nyugdíjazási korhatár, én pedig 74 leszek idén, tehát erősen túlkoros vagyok, lassan be kellett fejezni.

9. Pályafutásom számokban: Írtam 4 könyvet (termelésirányítás, egészségértékű optimalizálás, modellezés az operációkutatásban, és egy termelésirányítási feladatgyűjtemény). Lektorált folyóiratban megjelent 140 cikkem, többnyire társszerzőkkel. A Google Scholar szerint 1800 hivatkozásom van. A magam nyilvántartása szerint 1500 független, 250 függő, valamennyi még az interneten és szakdolgozatokban, az utóbbiak közül számosnak sem a szerzőjét, sem a témavezetőjét nem ismerem. 14-en doktoráltak nálam, 5 magyar és 9 külföldi. Szakdolgozóim számát nem tudom, valahol 80 és 100 között vannak.
10. Mint bizonyára tudjátok, már az egyetem alatt megnősültem és a diplomázáskor már két kislányom volt. Később született még egy. A feleségek száma maradt az egy. Van négy unokám.